

АНДЖЕЙ САПКОВСЬКИЙ ВІДЬМАК

ПЕРШЕ КОМЕНТОВАНЕ ВИДАННЯ

Магія Анджея Сапковського — у його вмінні з ліризмом і сарказмом створити уявний світ, кожен з мешканців якого, кожне місце і кожна подія настільки нагадують нам світ реальний, сучасний, що відірватися від книжок неможливо. Саме тому героїчна сага про відьмака посідає четверте місце за накладом у Польщі, нагороджена преміями імені Януша Зайделя, преміями SFinks, а 2010 року Анджей Сапковський отримав почесну нагороду Європейського співтовариства наукової фантастики EuroCon «Гранд Майстер».

Згідно з давнім ельфійським пророцтвом, Цірі, Дитя Старшої Крові, мала змінити долю світу. Але поки зеленоока спадкоємиця трону Цінтри під захистом названих батьків прямує до чарівницького острова Танедд, світ уже невпізнанно змінився. Короткозорі володарі-королі більше не дослухаються до порад чародіїв. Самовпевнені маги, які мусли б покласти край розбрату, опікуються лише збереженням своєї влади та готують заклот. Усюди, в усіх серцях війна, ненависть і погорда. Для відьмака Геральта прийшов час заради порятунку Цірі обирати, на чиєму він боці. Бо не спокійне навчання в чарівницькій школі судилося дівчині, а втеча у невідомість через убивчий напівзруйнований портал у Тор Лара — Вежі Чайки. Там, на краю світу, на неї розпочато полювання. Туди поспішає Геральт, аби пройти справжнє хрещення вогнем...

The Witcher 3: Wild Hunt вже у продажу!

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-8352-7

9 786171 1283527

The Witcher® is a trademark of CD PROJEKT S.A.
The Witcher game © CD PROJEKT S.A. All rights reserved.
The Witcher game is based on the prose of Andrzej Sapkowski.
All other copyrights and trademarks are the property of their respective owners.
Cover illustration: © CD PROJEKT S.A.

АНДЖЕЙ САПКОВСЬКИЙ ВІДЬМАК ЧАС ПОГОРДИ

ВІДЬМАК

ЧАС ПОГОРДИ

АНДЖЕЙ САПКОВСЬКИЙ

ОСТАННЄ БАЖАННЯ
МЕЧ ПРИЗНАЧЕННЯ
КРОВ ЕЛЬФІВ
ЧАС ПОГОРДИ
ХРЕЩЕННЯ ВОГНЕМ
ВЕЖА ЛАСТІВКИ
ВОЛОДАРКА ОЗЕРА
СЕЗОН ГРОЗ

Andrzej Sapkowski

WIEDŹMIN

CZAS POGARDY

Powieść

Анджей Сапковський

ВІДЬМАК

ЧАС ПОГОРДИ

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2021 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.162.1
С19

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Sapkowski A. Wiedźmin. Czas Pogardy / Andrzej Sapkowski. —
Warszawa : SuperNowa, 2014. — 368 p.

Публікується з дозволу автора і його літературних агентів,
NOWA Publishers
й Агентства Олександра Корженевського

Обережно! Ненормативна лексика!

Переклад з польської *Сергія Легези*

Коментарі *Сергія Легези* й *Олесі Стужук*

Художнє оформлення *Катерини Кравець*

ISBN 978-617-12-8352-7
ISBN 978-83-7578-066-6 (пол.)

© Andrzej Sapkowski, Warszawa, 2014
© CD PROJEKT S.A., карта, обкладинка
© Hemiro Ltd, видання українською
мовою, 2021
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного
Дозвілля», переклад та художнє
оформлення, 2016

Кров на твоїх, Фалько, руках,
кров на твоїй сукні.
Гори, Фалько, за свій злочин.
Згори, сконай у муці.

*Дитяча пісенька,
що співається під час
спалення ляльки Фальки
в переддень Саовіну*

Ведимани, чи відьмаки, серед Нордлінгів (див.) таємнича й елітарна каста жерців-войовників, найправдоподібніше — різновид друїдів (див.). Маючи в народній уяві магічну силу й надлюдські здібності, **В.** мали ставати до битви проти злих духів, потвор і всіляких злих сил. У реальності, як майстри у володінні зброї, **В.** використовувалися вождями Півночі в племінних битвах, що точилися поміж ними. У бою **В.** впадали в транс, що викликався, як вважається, автогіпнозом чи засобами одурманювальними, билися вони зі сліпою енергією, залишаючись абсолютно невразливими для болю і навіть для серйозних поранень, що підсилювало перекази про їхні надприродні сили. Теорія, згідно з якою **В.** мали бути продуктом мутації чи генетичної інженерії, не знайшла підтвердження. **В.** є популярними героями численних оповісток Нордлінгів (пор. Ф. Делано, «Міфи й легенди народів Півночі»).

*Еффенберг і Тальбот,
Encyclopaedia Maxima Mundi, том XV*

Для того щоб заробляти на життя як кінний гонець, — говорив зазвичай Аплегатт молодикам, які вступали на службу, — потрібно дві речі: золота голова й залізна дупа.

Золота голова є необхідною, — повчав молодих гінців Аплегатт, — бо під вбранням, у пласких, прив'язаних до голих грудей шкіряних саквах гонець возить тільки відомості малого значення, які без побоювання можна довірити зрадливому паперу чи пергаменту. Насправді важливі, секретні звістки, такі, від яких багато залежить, гонець має запам'ятати й повторити кому треба. Слово в слово, а інколи це непрості слова. Вимовити важко, не те що запам'ятати. Аби запам'ятати, аби не помилитися, повторюючи, треба мати воістину золоту голову.

А що дає залізна срака — ого, про те кожен гонець швидко з'ясував сам. Коли доводилося йому перебувати в сідлі три дні й три ночі, труситися миль сто-двісті гостинцями, а інколи, якщо треба, й бездоріжжям. Ха, напевне, не увесь час сидить він у сідлі, часом злазить, відпочиває. Бо людина багато що витримає, кінь — менше. Але коли після відпочинку знову треба на кульбаку¹, дупа, здається, кричить: «Рятуйте, вбивають!»

А кому зараз потрібні кінні гінці, пане Аплегатте, — дивувалися інколи молоді. З Венґерберга до Визіми, наприклад, ніхто не доскаче швидше ніж за чотири, а то й п'ять днів, нехай би й на найшвидшому жеребчику скавав. А чарівникові з Венґерберга скільки треба, аби магічну звісточку передати до чарівника у Визімі? З півгодини, або

¹ Кульбака — застаріле: сідло.

й того менше. У гінця може кінь ногу збити, або грифон його роздерти може. Був гонець — і немає гінця. А чорнокнижницька звістка завжди дійде, дороги не втратить, не запізниться і не загубиться. Навіщо гінці, якщо всюди чародії, при кожному королівському дворі? Не потрібні вже гінці, пане Аплегатте.

Якийсь час Аплегатт і сам так думав, що вже нікому він не потрібен. Мав він тридцять шість років, був малим, але сильним і живавим, роботи не боявся і мав, зрозуміло, золоту голову. Міг знайти собі інше заняття, аби прогодувати й себе, й дружину та відкласти трохи грошви на посаг для двох незаміжніх іще дочок, ще й допомагати тій, заміжній, чиєму чоловікові, безнадійному тюхтієві, все ще не щастило в справах. Але Аплегатт не хотів і не уявляв собі іншої роботи. Був він королівським кінним гінцем.

І раптом, після довгого забуття і принизливої бездіяльності, Аплегатт знову став потрібним. Гостинці й лісові тропи знову загули від копит. Гінці, як і в давні часи, знову заходилися вимірювати край, несучи звістки від міста до міста.

Аплегатт знав, чому воно так сталося. Знав багато, а чув іще більше. Від нього очікували, що зміст переданої звістки відразу забуде, зітре з пам'яті так, щоб не могли її пригадати навіть під тортурами. Але Аплегатт пам'ятав. І знав, чому королі раптом перестали зв'язуватися між собою за допомогою магії і магів. Звістки, які перевозили гінці, мали залишатися таємницею для чародіїв. Королі раптом перестали довіряти магам, перестали звіряти їм свої секрети.

Що було причиною раптового охолодження приязні між королями та чародіями, Аплегатт не знав, і його це не обходило. Бо ж королі, як і маги, були з його точки зору особами незрозумілими, непередбачуваними у вчинках — особливо коли часи ставали важкими. А те, що наставляли важкі часи, неможливо було не помітити, міряючи країну від міста до міста, від замку до замку, від королівства до королівства.

На шляхах було повно війська. Щокроку зустрічалися колони піхоти чи вершників, а кожен зустрічний комендант був заклопотаним, знервованим, нелюб'язним і настільки пихатим, наче доля всього світу залежала від нього одного. Так само й міста із замками були повними збройного люду, день і ніч тривала там гарячкова метушня. Зазвичай

невидимі бургграфи й каштеляни зараз безперервно літали по стінах і подвір'ях, злі, наче оси перед грозою, дерлися, лаялися, віддавали накази й роздавали копняки. До фортець і гарнізонів цілими днями тягнулися обважнілі колони навантажених возів, оминаючи колони, що поверталися, їдучи швидко, легко й порожньо. Курилися шляхами табуни неспокійних тріліток — прямо з полонин. Незвиклі до вудил чи до вершника в обладунку, коники весело користалися останніми днями волі, завдаючи конюхам чимало додаткової роботи, а іншим подорожнім — чимало клопоту.

Коротко кажучи, у гарячому, нерухомому повітрі висіла війна.

Аплегатт підвівся у стременах, роззирнувся навколо. Внизу, біля підніжжя гори, блищала річка, різко звиваючись серед лук та куп дерев. За річкою, на півдні, простягалися ліси. Гонець погнав коня. Час квапив.

Він був у дорозі вже два дні. Королівський наказ і пошта дісталися до нього у Хаґге, де він відпочивав після повернення з Третогору. Залишив фортецю вночі, галопуючи шляхом уздовж лівого берега Понтару, перетнув кордон із Темерією на світанку, а тепер, опівдні наступного дня, був уже над берегом Ісмєни. Якби король Фольтест був у Визімі, Аплегатт доставив би йому послання ще цієї ночі. На жаль, короля у столиці не було — перебував на півдні країни, у Маріборі, віддаленому від Визімі десь двомастами милями. Аплегатт знав про це, тому біля Білого Мосту полишив шлях, що вів на захід, і поїхав лісами, у напрямку Елландеру. Трохи ризикував. У лісах усе ще гуляли білки, біда тому, хто потрапляв їм до рук чи підставлявся під лук. Але королівський гонець має ризикувати. Така вже служба.

Легко форсував річку — від червня не було дощів, вода в Ісмєні значно знизилася. Тримаючись краєчку лісу, він дістався до шляху, що вів від Визімі на південний схід, у сторону ґномських гут, кузень та осель на Масиві Магакаму. Шляхом тягнулися вози, часто попереду йшли кінні роз'їзди. Аплегатт зітхнув із полегшенням. Там, де було людно, скоїа'таєлів не було. Кампанія проти ельфів, які билися із людьми, тривала в Темерії уже понад рік, переслідувані по лісах команди поділилися на менші групки, а менші групки трималися подалі від уторованих шляхів і не влаштовували на них засідок.

До вечора він уже був на західному кордоні князівства Елландер, на розстані поблизу селища Завада, звідки мав пряму й безпечну дорогу до Марібору – сорок дві милі битим, людним трактом. На розстані була корчма. Він вирішив дати спочинок собі й коню. Знав, що якщо вирушить на зорі, то, навіть не підганяючи коня, ще до заходу сонця побачить срібно-чорні прапорці на червоних дахах веж маріборського замку.

Він розсідлав конячку й сам відвів її, наказавши пахолкові йти геть. Він був королівським гінцем, а королівський гонець нікому не дозволяє торкатися свого коня. З'їв солідну порцію яєчні із ковбасою і чвертю петльованого хліба, запив квартою пива. Послухав плітки. Різні. У корчмі стояли подорожні з усіх кінців світу.

У Дол Анґра, довідався Аплегатт, знову дійшло до інцидентів, знову загін лирійської кавалерії рубався на кордоні із нільфгардським роз'їздом, знову Мева, королева Лирії, голосно звинуватила Нільфгард у провокації і закликала на допомогу короля Демавенда з Едірну. У Третогорі відбулася публічна страта реданського барона, котрий потаємно кумався з емісарами нільфгардського імператора Емгира. У Кедвені об'єднані у великий загін командо скойа'таелів влаштували різанину в форті Лейда. Як реванш за ту різанину людність Ард Каррайгу вчинила погром, замордувавши десь із чотири сотні нелюдей, які жили в столиці.

У Темерії, розповідали купці, які їхали з півдня, панують смуток і жалоба серед цінтрійських емігрантів, яких зібрано під штандартами фельдмаршала Віссегерда. Бо ж підтвердилася страшна новина про смерть Левеняти, княжни Цірілли, останньої з крові королеви Каланте, яку звали Левицею з Цінтри.

Розповіли також трохи страшних, зловісних пліток. У кількох селах на околицях Альдерсберга дійні корови раптом почали порскати кров'ю з вимені, а на світанку в імлі бачили Діву Мору, провісницю страшної погибелі. У Брюґге, біля лісу Брокілон, забороненого королівства лісових дріад, з'явилося Дике Полювання, галопуючий по небесах почет примар, а Дике Полювання, як всюди відомо, завжди провіщає війну. З півострова Бремерворд бачили корабель-привид, а на борту його – примару: чорного рицаря у шоломі, оздобленому крилами хижого птаха...

Гонець не прислухався довше — був занадто втомленим. Пішов до спільної нічліжної кімнати, звалився на лежанку й заснув наче колода.

На зорі він устав. Коли вийшов на подвір'я, трохи здивувався — не був першим, хто готувався у дорогу, а таке бувало рідко. Біля криниці стояв осідланий чорний жеребчик, а поряд, біля корита, мила руки жінка в чоловічому одязі. Почувши кроки Аплегетта, жінка повернулася, мокрими долонями збрала й відкинула за спину буйне чорне волосся. Гонець уклонився. Жінка легенько кивнула.

Заходячи до стайні, він мало не зіткнувся із другою ранньою пташкою, якою була молода дівчина в оксамитовому береті, яка саме виводила назовні кобилу в яблука. Дівчина терла обличчя і позіхала, спираючись на бік своєї конячки.

— Йой, — муркнула, минаючи гінця. — Засну, може, на коні... Точно засну... Уаауаауа...

— Холод тебе збадьорить, коли розженеш кобилку, — гречно сказав Аплегатт, стягуючи з притолоки сідло. — Щасливої дороги, панянку.

Дівчина повернулася і глянула на нього, наче тільки зауваживши. Очі вона мала великі й зелені, наче смарагди. Аплегатт накину на коня чапрак.

— Щасливої дороги зичу, — повторив. Зазвичай-то він не був ані відвертим, ані говірким, але тепер відчував потребу у спілкуванні із ближнім, навіть якщо ближнім тим була звичайна заспана шмаркачка. Може, цьому сприяли дні самотності на шляху, а може, те, що шмаркачка трохи нагадувала його середню доньку.

— Хай вас боги бережуть, — додав, — від нещасливого випадку й злої пригоди. Удвох ви лише, до того ж жінки... А часи зараз недобрі. Усюди небезпека на шляху чигає...

Дівчина ширше розплющила зелені очі. Гонець відчув холод на спині, пройняли його дрижаки.

— Небезпека... — озвалася раптом дівчина дивним, зміненим голосом. — Небезпека — вона тиха. Не почувеш, коли прилетить на сірих пір'ях. Я мала сон. Пісок... Пісок був гарячим від сонця...

— Що? — Аплегатт завмер із сідлом, зіпертим на живіт. — Що ти говориш, панянку? Який пісок?

Дівчина сильно здригнулася, витерла обличчя. Кобила в яблука труснула головою.

— Цірі! — різко крикнула чорноволося жінка з подвір'я, поправивши попругу й в'юки на чорному жеребчику. — Поспішай!

Дівчина позіхнула, глянула на Аплегатта, закліпала віями, як ніби була здивованою його присутністю у стайні. Гонець мовчав.

— Цірі, — повторила жінка. — Ти там заснула?

— Уже йду, пані Йеннефер!

Коли Аплегатт нарешті осідлав коня і вивів його на подвір'я, за жінкою і дівчинкою не було вже й сліду. Когут заспівав протяжно й хрипко, розгавкався собака, серед дерев відізналася зозуля. Гонець заскочив у сідло. Пригадав раптом зелені очі заспаної дівчини, її дивні слова. Тиха небезпека? Сіре пір'я? Гарячий пісок? Та дівчина, мабуть, несповна розуму. Багацько зараз таких є, пришелепуватих дівчат, скривджених у дні війни мародерами та іншими гультаями... Так, точно несповна розуму. А може, просто заспана, вирвана зі сну, не прокинулася ще? Дивовижно, які люди інколи нісенітниці плетуть, коли на світанку все ще між сном та дійсністю перебувають...

Знову пройняли його дрижаки, а між лопатками стрельнуло болем. Він помасажував кулаком плечі.

Коли вже був на маріборському тракті, дав коневі п'ятами й перейшов у галоп. Час підганяв.

У Маріборі гонець відпочивав недовго — й дня не минуло, а вітер знову свистів у нього у вухах. Новий кінь, шпакуватий жеребчик із маріборських стаєнь, ішов швидко, витягаючи ший і замітаючи хвостом. Миготіли придорожні верби. На груди Аплегатту давили сакви із дипломатичною поштою. Дупа боліла.

— Тьху, аби ти в'язи собі скрутив, літуне засраний! — крикнув йому вслід візник, натягуючи віжки запряжки, сполоханій шпакуватим, що промайнув поряд кар'єром. — Ич, як гонить, наче смерть його за п'яти лиже! А жени, жени, дурбецелу, від кирпатої все одно не втечеш!

Аплегатт витер око, що сльозилося від скачки.

Учора він передав королю Фольтесту листи, а тоді процитував таємне послання короля Демавенда.

— Демавенд до Фольтеста. У Дол Анг'ра все готове. Ряжені чекають наказу. Попередній строк: друга липнева ніч після нового місяця. Люди мають висадитися на другому березі на два дні пізніше.

Над шляхом літали зграї вороння, каркаючи різко. Летіли на схід, у напрямку Магакаму й Дол Анг'ра, у напрямку Венґерберга. Їдучи, гонець повторював подумки слова секретного послання, яке, за його посередництвом, король Темерії слав королю Едірну.

Фольтест до Демавенда. Перше: Стримаймо акцію. Мудрили скликають з'їзд, мають зустрітися і радитися на острові Танедд. Той з'їзд може все змінити. Друге: пошуки Левенятка можна припинити. Підтвердилося. Левенятко мертве.

Аплегатт ударив шпакуватого жеребчика п'ятами. Час квапив.

Вузьку лісову дорогу було забито возами. Аплегатт сповільнився, спокійно підклучував до останньої із довгої колони повозок. Зразу ж зорієнтувався, що крізь затор не пропхається. Про те, щоб повертатися не могло бути й мови — занадто великою була б витрата часу. В'їжджати ж у багнисту гущавину, щоб об'їхати затор, також не дуже його тішило, тим більше що вже сутеніло.

— Що тут сталося? — запитав він у візників останнього транспорту в колоні, у двох дідуганів, із яких один, здавалося, дрімав, а другий — не жив. — Напад? Білки? Кажіть! Бо я поспішаю...

Раніше, ніж хтось із дідуганів зумів відповісти, з голови колони, невидимої серед лісу, долунали крики. Візники в поспіху застрибували на фургони, репіжили коней і волів під акомпанемент вишуканих прокльонів. Колона важко рушила з місця. Дрімаючий дідуган отямився, ворухнув бородою, цмокнув на мулів і шмагонув їх по задах віжками. Дідуган, який здавався мертвим, ожив, відсунув солом'яного бриля з очей і подивився на Аплегатта.

— Гляньте на нього, — сказав. — Поспішає він. Ич, синку, пощастило тобі. Саме ти вчасно доскакав.

— Вірно, — ворухнув бородою другий старець і підігнав мулів. — Вчасно. Якби ти ополудень під'їхав, стояв би разом із нами, чекав би, як проїзд звільниться. Усі ми поспішали, але довелося чекати. Як поїдеш, коли тракт закритий?

— Тракт був закритий? Яким то чином?

— Жахливий людожер там, синку, об'явився. На лицаря напав, що самудвох із пахолком по тракту їхав. Лицарю, кажуть, довбешку разом із шоломом відірвав, коню кишки випустив. Пахоллок зумів звіятися, говорив, що жах там, що начебто увесь гостинець червоним від юшки був...

— Що то був за монстр? — запитав Аплегатт, стримуючи коня, аби продовжити розмову із візниками возу, що повз не поспішаючи. — Дракон?

— Нє, не дракон, — сказав другий старець, той, у солом'яному брилі. — Казали — мандигора чи ялось так. Пахоллок говорив, що летюча бестія, жах яка велика. А завзята! Думали ми — зжере собі лицаря та й полетить — та де там! Сіла на дорозі, курва її мати, й сидить, сичить, зубиськами блискає... Ну й заткнула шлях, наче корок фляжку, бо хто під'їхав та потвору побачив, віз кинув — та гайда назад. Стало там тоді возів із півмилі, а навколо, сам бачиш, синку, гущавина й баюри, ані об'їхати, ані завернути. Тож стали ми...

— Хлопів хоч дупою їж, — пирхнув гонець. — А стояли наче барани! Було б сокири узяти та палюгами й вигнати тварюку з дороги, або й убити!

— Ага, кілька спробували, — сказав дідуган за віжками, цмокаючи на мула, бо колона рушила швидше. — Трійко гномів з купецької охорони, а із ними ще четверо новобранців, які до Каррераса в фортецю йшли, до війська. Гномів тварюка жахливо пошматувала, а новобранці...

— Дременули! — закінчив другий дідуган, після чого соковито й далеко сплюнув, точно влучивши у вільний простір між задами мулів. — Дременули, ледь оту мандигору побачили. Один, кажуть, у штани надристав. О, дивися, дивися, синку, то він! Оночки він!

— Та що ви мені тут, — трохи занервував Аплегатт, — засранця хочете показати? Не цікаво мені...

— Не теє! Потвора! Потвора вбита! Вояки її на фуру кладуть! Бачте?

Аплегатт підвівся на стременах. Незважаючи на сутінки та на роззяв, які стовбичили навколо, він роздивлявся підняте солдатами величезне блідо-жовте тіло. Нетопирині крила й скорпіонів хвіст потвори безвладно волоклися по землі. Крикнувши хором, вояки підняли труп вище й звалили його на віз. Запряжені в нього коні, видно занепокоєні смородом крові й стерва, заіржали, смикаючи дишлом.

— Не зупиняйся! — крикнув дідуганам десятник, який командував солдатами. — Далі їхати! Проїзд не забивати!

Дідуган підігнав мулів, віз підскочив на колії. Аплегатт штурхнув коня п'ятами, порівнявся із ними знову.

— Вояки, видно, bestію затовкли?

— Де там, — заперечив дідуган. — Вояки, як прийшли, тільки рота на людей роззявляли, лаялися. То тобі стій, то тобі вперед, то се, то те. До потвори не поспішали. Послали за відьмаком.

— За відьмаком?

— Так було, — запевнив другий дідуган. — Комусь згадалося, що на селі відьмака бачено, тож по нього й послали. Проїжджав потім він повз нас. Волосся біле, морда паскудна та ще й страшний меч на спині. Години не минуло, як хтось спереду крикнув, що зараз можна буде їхати, бо відьмак bestію уконтрапутив. Тоді ми й рушили нарешті, а тут, синку, акурат і ти під'їхав.

— Ха, — сказав Аплегатт замислено. — Стільки я років дорогами ганяю, а відьмака ще не зустрівач. Бачив хто, як він із потворою тією справився?

— Я бачив! — закричав хлопець із розкуйовдженою чуприною, під'їхавши з іншого боку воза. Їхав на охляп, правлячи худою, кольору гречки, шкапою за допомогою недоуздка. — Усе я бачив! Бо біля солдат був, на самісінькому передку!

— Гляньте на шмаркача, — сказав дідуган, який правив возом. — Молоко під носом, а як мудриться! А батогом не хочеш?

— Та нехай уже, батьку, — втрутився Аплегатт. — Скоро розстань, я на Каррерас поїду, а раніше знати хотілося б, що там із тим відьмаком було. Кажи, малий.

— А було так, — почав швидко хлоп, їдучи ступою поряд із возом, — що прибув отой відьмак до військового коменданта. Сказав, що зветься Герант. А комендант на те: як звешся — так звися, краще до роботи берися. І показав, де потвора сидить. Відьмак підійшов ближче, подивився хвильку. До потвори було зі стайе чи й більше навіть, але він тільки здаля глянув і відразу каже: це, каже, мантикора винятково здоровезна і що вб'є її, якщо йому двісті крон дадуть.

— Двісті крон? — аж захлинувся на те другий дідуган. — Що він, здурів геть?

— Те саме й пан комендант сказав, тіко шо трохи грубше. А відьмак на те: стільки воно й коштуватиме, а йому — все'дно, нехай потвора на дорозі хоч би й до судного дня сидить. Комендант на те, що грошви стільки не заплатить, що йому легше почекати, аж потвора сама полетить. А відьмак на те, що потвора не полетить, бо вона голодна й люта. А якщо й відлетить, то скоро назад повернеться, бо то її ловецька теро... терет... теретор...

— А ти, шмаркачу, не теревень тут! — розізлився дідуган, який правив, без видимого результату намагаючись вишмаркатися у пальці, у яких одночасно тримав віжки. — Кажі-но, як воно було!

— Я ж і кажу! Відьмак так мовив: не відлетить потвора, а буде собі цілу ніч лицаря убитого їсти, потрошку, бо лицар у бронях, видлубати його зсередини непросто. На те підійшли купці й ну відьмака вмовляти, так і сяк, що з-поміж себе зберуть та сто крон йому дадуть. А відьмак їм на те, що — ач, бестія мантикором зветься і надто небезпечна, тож сто крон можуть собі в дупу всадити, він шкірою ризикувати не стане. На те комендант розсердивсь і сказав, що така вже то собача й відьмача доля: шкірою ризикувати і що відьмаки саме для того є, яко ота дупа для срання. А купці, видко, боялися, що відьмак також розсердиться і геть піде, бо на сто п'ятдесят вмовилися. І відьмак меча добув і гостинцем пішов до того місця, де потвора сиділа. А комендант знак від зурочення йому вслід зробив, на землю поплював і сказав, що таких підмінців пекельних земля невідомо як носить. Один купець на те: якби, каже, військо замість по лісах за ельфами ганяти страшидла з доріг прогонило, то у відьмаках і потреби б не було, і що...

— Не плети, — перебив дідуган. — Тільки що бачив кажи.

— Я, — похвалився хлопець, — відьмацького коня стеріг, кобилку-каштанку зі стрілкою білою.

— Та пес із нею, із кобилкою! А як відьмак потвору вбивав, ти бачив?

— Еее... — зтяг хлопак. — Не бачив... Мене назад запхали. Усі вголос верещали, й коні сполошилися, тоді...

— А я казав, — презирливо сказав дідуган, — що гівно він там бачив, шмаркач.

— Але я відьмака бачив, як той повернувся! — заперечив хлопець. — А комендант, який усе бачив, блідий був на лице й тихесенько солда-

ту сказав, що то чари магічні, або ельфійські фокуси, що звичайна людина так швидко мечем вправлятися не може... А відьмак від купців грошув взяв, на кобилку сів та й поїхав собі.

— Гмм... — пробурмотів Аплегатт. — А поїхав куди? Трактором до Кар-рерасу? Раз так, то я його, може, наздожену, хоча б подивлюся на нього...

— Ні, — відповів хлопчина. — Він з розстані в бік Доріану рушив. Спішив дуже.

Відьмаку рідко щось снилося, та й навіть тих нечастих снів він ніколи не пам'ятав, коли просинався. Навіть якщо були то кошмари — а зазвичай це кошмари й були.

Того разу це також був кошмар, але того разу відьмак запам'ятав принаймні його фрагмент. Зі склбчоченого виру якихось неясних, але тривожних постатей, дивних, але зловісних сцен і незрозумілих, але таких, що пробуджували жах слів і звуків, виокремився раптом виразний і чистий образ. Цірі. Не схожа на ту, яку він пам'ятав по Каер Морену. Попелясте волосся її, розвіяне в галопі, було довшим — таким, яке носила вона, коли зустрілися вони вперше, у Брокілоні. Коли проїздила вона поряд із ним, хотів він крикнути, але не видобув із себе голосу. Хотів побігти за нею, але здавалося, що до середини стегон він занурений у застиглу смолу. А Цірі, здавалося, його не бачила, галопувала далі, у ніч, між потворними вербами й вільхами, що, наче живі, вимахували суччям. А він побачив, що за нею — гонитва. Що слідом за нею чвалує чорний кінь, а на ньому вершник у чорному обладунку, у шоломі, декорованому крилами хижого птаха.

Він не міг ворухнутися, не міг крикнути. Міг тільки дивитися, як крилатий рицар наздоганяє Цірі, хапає за волосся, стягує з сідла й галопує далі, волочачи її слідом. Міг тільки дивитися, як обличчя Цірі синішає від болю, а з губ її зривається безголосий крик. Прокинься, — наказав він собі, не в силах знести кошмару. — Прокинься! Прокинься негайно!

Він прокинувся.

Довго лежав нерухомо, намагаючись забути сон. Потім устав. Ви-тягнув з-під подушки капшук, швидко перерахував десятикронівки. Сто п'ятдесят за вчорашню мантикору. П'ятдесят за імляка, якого він убив

за дорученням віта з села під Каррерасом. І п'ятдесят за вовкулака, на якого найняли його поселенці з Бурдорффу.

П'ятдесят за вовкулака. Забагато, бо робота була легкою. Вовкулак не захищався. Загнаний у печеру, з якої не було виходу, він встав навколішки й чекав удару меча. Відьмакові було його шкода.

Але він потребував грошей.

Не минула й година, як він уже мандрував вулицями міста Доріан, шукаючи знайомий завулок і знайому вивіску.

Напис на вивісці проголошував: «Кодрінгер і Фенн, правові консультації і послуги». Втім Геральт занадто добре знав, що те, що робили Кодрінгер і Фенн, за визначенням мало надзвичайно мало спільного із правом, а самі ж партнери мали багато причин, аби уникати контакту як із правом, так і з його представниками. Також він серйозно сумнівався, щоб хоч хтось із клієнтів, які з'являлися у конторі, знав, що значить слово «консультація».

На нижньому поверсі будиночку входу не було — були тільки солідні замкнені ворота, що, напевне, вели до каретного сараю чи стайні. Аби дістатися до вхідних дверей, треба було пройти на задвірки, увійти на брудне, повне качок та курей подвір'я, звідти на сходи, потім по вузькій галереїці й темним коридорчиком. І тільки тоді ти опинявся перед солідними, окутими дверима, з червоного дерева, із великим мідним кнокером у формі лев'ячої голови.

Геральт постукав, після чого швидко відійшов убік. Знав, що вмонтований у двері механізм може вистрелити з прихованих серед окуття отворів довгими, дюймів на двадцять залізними шипами. Теоретично, шипи вистрілювали з дверей, тільки якщо хтось намагався маніпулювати із замком або якщо Кодрінгер чи Фенн натискали на спусковий механізм, але Геральт уже неодноразово переконувався, що немає безпечних механізмів і що кожен із них часом діє, навіть коли діяти не повинен. І навпаки.

Напевне, в дверях був якийсь механізм, що ідентифікував гостей, скоріше за все — чародійський. Бо після стукоту зсередини ніхто ніколи не розпитував і не вимагав назватися. Двері відчинялися, і ставав у них Кодрінгер. Завжди Кодрінгер, ніколи Фенн.

— Привіт, Геральте, — сказав Кодрінгер. — Заходь. Не треба так притискатися до одвірка, бо я розмонтував захист. Пару днів тому щось у ньому зіпсувалося. Спрацював і ні з грушки, ні з петрушки продірявив лоточника. Заходь сміливо. Маєш до мене справу?

— Ні, — відьмак увійшов до широкого темнуватого передпокою, у якому, як завжди, трохи смерділо котом. — Не до тебе. До Фенна.

Кодрінгер голосно зареготав, переконуючи відьмака в підозрах, що Фенн є поstattю стовідсотково міфічною, такою, що служить для окомилування прево, бейліфам, збірникам податків та іншим ненависним Кодрінгеру особам.

Вони увійшли до контори, у якій було світліше, бо це була верхня кімната — вікна із солідними ґратами дивилися на сонце більшу частину дня. Геральт зайняв крісло, призначене для клієнтів. Навпроти, за дубовим столом, усівся у вистеленому кріслі Кодрінгер, людина, яка наказувала звати себе «адвокатом» і для якої не було неможливих речей. Якщо хтось мав труднощі, клопоти, проблеми — ішов до Кодрінгера. І тоді той «хтось» швидко отримував на руки докази нечесності й зловживань спільника по справах. Отримував банківський кредит без забезпечень і гарантій. Єдиний із довгого списку кредиторів, отримував кошти від фірми, яка проголошувала банкрутство. Отримував спадок, хоча багатий дядечко погрожував, що не дасть й мідяка. Вигравав процес по спадщині, бо навіть найзавзятіші родичі несподівано відмовлялися від претензій. Син його виходив з ями, звільнений від звинувачень на підставі беззаперечних доказів або через брак таких, бо якщо докази були, то вони таємничо зникали, а свідки навпередки відкликали попередні зізнання. Мисливець за приданим, який крутив із дочкою, раптом переключався на іншу. Коханець дружини чи спокусник дочки в результаті нещасного випадку отримував складний перелам трьох кінцівок і щонайменше однієї верхньої. А затятий ворог чи будь-яка інша незручна особа переставала заважати — найчастіше зникав за нею будь-який слід і поголос. Так, якщо хтось мав проблеми, він їхав у Доріану, швиденько біг до фірми «Кодрінгер та Фенн» і колотив у двері з червоного дерева. У дверях ставав «адвокат» Кодрінгер, невисокий, худий і шпакуватий, із нездоровою шкірою людини, яка рідко перебуває на свіжому повітрі. Кодрінгер вів до контори, сідав

у крісло, брав на коліна великого біло-чорного kota й гладив його. Обидва — Кодрінгер і кіт — міряли клієнта дурним, недобрим поглядом золотисто-зелених очей.

— Я отримав твого листа, — Кодрінгер і кіт зміряли відьмака жовто-зеленими поглядами. — Відвідав мене також і такий собі Любисток. Проїздив він через Доріан кілька тижнів тому. Розповів мені дещо про твої тарапати. Але сказав дуже мало. Замало.

— Правда? Ти мене здивував. Це був перший відомий мені випадок, коли Любисток не сказав забагато.

— Любисток, — Кодрінгер не посміхнувся, — сказав небагато, бо він небагато знає. А сказав менше, ніж знав, бо ти про деякі справи заборонив йому говорити. Звідки в тебе та відсутність довіри? Причому до колеги по професії?

Геральт трохи обурился. Кодрінгер удав би, що не зауважив того, але не міг, бо зауважив кіт. Широко розкривши очі, вишкірив білі іколка й майже безголосно засичав.

— Не дражни мого kota, — сказав адвокат, заспокоюючи тваринку пещенням. — Тебе обурило звернення «колега»? Але ж це правда. Я також відьмак. Я також звільняю людей від потвор і від потворних клопотів. І також роблю те за гроші.

— Є певна різниця, — пробурмотів Геральт, усе ще під неприязним поглядом kota.

— Є, — погодився Кодрінгер. — Ти відьмак анахронічний, а я відьмак новочасний, який іде в ногу із духом часу. Тому ти скоро будеш без роботи, а я процвітатиму. Стриг, виверн, ендріаг і вовкулаків скоро зовсім не буде на світі. А сучі сини будуть завжди.

— Але ж ти звільняєш від клопотів саме сучих синів, Кодрінгере. Бідняки, які мають клопоти, заплатити тобі не зуміють.

— На твої послуги бідняків також не стачить. Бідняків на таке завжди не стачус, саме тому вони й бідняки.

— Надзвичайно логічно. А нове настільки, що аж дихання спирає.

— Є тут істина, от і спирає. А власне істиною є те, що база й фундамент наших професій — це сучі сини. Тільки й того, що твої — уже майже релікти, а мої — реальні й зростають у силі.

— Добре, добре, перейдімо до справ.

— Саме час, — кивнув Кодрінгер, гладячи kota, який напружився і голосно замуркотів, втикаючи йому пазурі в коліно. — І станемо вирішувати ті справи відповідно до ієрархії їхньої важливості. Перша справа: мій гонорар, колего відьмаче, складає двісті п'ятдесят новіградських крон. Ти маєш таку суму? Чи, може, й тебе зарахувати до бідняків, які мають клопоти?

— Спершу переконаємося, чи напрацював ти на таку ставку.

— Переконавання, — холодно сказав адвокат, — обмеж виключно власною особою, до того ж — поспіши. А коли вже переконаєш її, поклади гроші на стіл. Тоді ми перейдемо до інших, менш важливих речей.

Геральт відв'язав від поясу мішечок і з брязкотом кинув його на стіл. Кіт різким стрибком зіскочив з колін Кодрінгера й утік. Адвокат сховав капшук до шухляди, не перевіряючи вмісту.

— Ти налякав мого kota, — сказав він із неудаваним докором.

— Вибачаюся. Я думав, що брязкіт грошви — останнє, що може налякати твого kota. Говори, про що ти довідався.

— Той Ріенс, — почав Кодрінгер, — який так тебе цікавить, особа досить таємнича. Мені вдалося лише встановити, що він два роки навчався у школі чародіїв у Бан Арді. Витурили його звідти, вплимавши на мілких крадіжках. Під школою, як завжди, чекали вербувальники з кедвенської розвідки. Ріенс дав себе завербувати. Що він робив для розвідки Кедвену, встановити мені не вдалося. Але піна зі школи чародіїв зазвичай учиться на вбивць. Підходить?

— Як влитий. Кажі далі.

— Наступна інформація походить із Цінтри. Пан Ріенс сидів там у ямі. За правління королеви Каланте.

— За що сидів?

— Уяви собі — за борги. У буцегарні був недовго, хтось його викупив, сплативши його борги разом із відсотками. Трансакція відбулася за посередництвом банку, зі збереженням анонімності доброчинця. Я намагався вистежити, від кого надійшли гроші, але здався після чотирьох чергових банків. Той, хто викупив Ріенса, був професіоналом. І йому дуже важила анонімність.

Кодрінгер замовчав, закашляв важко, прикладаючи хустку до губ.

— І раптом, одразу після закінчення війни, пан Ріенс з'явився у Соддені, в Ангрені, в Брюгге, — продовжив за мить, витираючи губи й дивлячись на хустку. — Змінений так, що й не впізнати, принаймні якщо йдеться про поведінку й кількість готівки, якою він розпоряджався і яку витрачав направо-наліво. Бо якщо йдеться про ім'я, то наглючий сучий син не напружувався: надалі вживав ім'я Ріенса. І як Ріенс почав здійснювати інтенсивні пошуки певної особи — чи, скоріше, особочки. Відвідав друїдів з ангреньського Кругу, тих, які опікувалися сиротами війни. Тіло одного з друїдів знайшли через якийсь час у лісі неподалік, знівеченого, зі слідами тортур. Потім Ріенс з'явився у Заріччі...

— Знаю, — перебив Геральт. — Знаю, що він зробив із хлопською родиною із Заріччя. За двісті п'ятдесят крон я розраховував на більше. Як на цей час, єдиною новиною для мене була інформація про школу чародіїв і кедвенську розвідку. Решту я знаю. Відаю, що Ріенс — безжальний убивця. Відаю, що він нахабний лобур, що навіть не силиться вигадувати фальшиві імена. Відаю, що працює він за чиїмось дорученням. За чиїм, Кодрінгере?

— За дорученням якогось чародія. Це чародій викупив тоді його з ями. Ти сам мене інформував, а Любисток те підтвердив, що Ріенс використовує магію. Справжню магію, не ті фокуси, які міг би знати жак, вигнаний з академії. Тому хтось його підтримує, забезпечує амулетами, скоріше за все — таємно навчає. Деякі з офіційно практикуючих магів мають таких секретних учнів і фактотумів¹ для вирішення нелегальних або брудних справ. На жаргоні чародіїв щось таке зветься «працювати на шворці».

— Діючи на чародійській шворці, Ріенс використовував би камуфлюючу магію. Але він не змінює ані імені, ані зовнішності. Навіть не позбувся опіку шкіри, який поставила Йеннефер.

— Саме це підтверджує роботу на шворці, — Кодрінгер закашлявся, витер губи хусткою. — Бо чародійський камуфляж — це аж ніяк не камуфляж, тільки дилетанти застосовують щось таке. Якби Ріенс ховався під магічною заслоною чи ілюзорною маскою, про це відразу сигналізував би кожен магічний алярм, а такі алярми на сьогодні є чи не

¹ Фактотум (лат. *facere* — робити, *totum* — все) — довірена особа, яка виконує будь-які доручені завдання.

в будь-якій міській брамі. А чародії відчують ілюзорні маски безпомилково. У найбільшому скупченні людей, у найбільші юрбі Ріенс привертав би до себе увагу будь-якого чародія, наче з вух його валило полум'я, а зі сраки — клуби диму. Повторюю: Ріенс працює за дорученням чародія і працює так, щоб не привертати до себе уваги інших чародіїв.

— Дехто вважає його за нільфгардського шпигуна.

— Я про те знаю. Так, наприклад, вважає Дійкстра, шеф розвідки Реданії. Дійкстра рідко коли помиляється, тож можна припустити, що й цього разу він правий. Але одне не виключає іншого. Фактотум чародія може одночасно бути нільфгардським шпигуном.

— Що означало б, що якийсь офіційно практикуючий чародій шпигує для Нільфгарду за посередництвом тайного фактотуму.

— Дурня! — Кодрінгер закашлявся, уважно роздивився хусточку. — Чародій мав би шпигувати для Нільфгарду? З яких причин? Для грошей? Смішно. Розраховуючи на велику владу під рукою переможного імператора Емгира? Ще смішніше. Це не таємниця, що Емгир вар Емрейс тримає підлеглих йому чародіїв у чорному тілі. Чародії у Нільфгарді так само функціональні, як от, наприклад, стайничі. Й владі мають не більше ніж стайничі. Чи хтось із наших бундючних магів вирішив би боротися за перемогу імператора, при якому він був би стайничим? Філіппа Ейльгарт, яка диктує Візіміру Реданському королівські звернення та едикти? Сабріна Глевіссіг, яка уриває промови Генсельта з Кедвену, молотячи кулаком по столу й наказуючи, щоб король заткнув пельку й слухав? Вільгефорц з Рог'гевену, який нещодавно відповідав Демавенду з Едірну, що поки не має для нього часу?

— Коротше, Кодрінгере. То як там із Ріенсом?

— Звичайно. Нільфгарська розвідка намагається дістатися до чародія, втягуючи до співпраці фактотума. З того, що мені відомо, Ріенс не знехтував би нільфгардським флореном і зрадив би свого майстра без вагань.

— А зараз це ти розповідаєш дурню. Навіть наші бундючні магіки відразу б зорієнтувалися, що їх зрадили, а розшифрований Ріенс затанцював би на шибениці. Якби йому пощастило.

— Ти наче дитина, Геральте. Розшифрованих шпигунів не вішають, а використовують. Фарширують дезінформацією, намагаються перетворити на подвійних агентів...

— Не знуджуй дитину, Кодрінґере. Мене не цікавлять закуліси праці розвідки чи політика. Рієнс наступає мені на п'яти, тож я хочу знати — чому й за чийм дорученням. Виходить, що за дорученням якогось чародія. Хто той чародій?

— Я ще не знаю. Але скоро знатиму.

— Скоро, — процідив відьмак, — це для мене запізно.

— Я аж ніяк того не виключаю, — серйозно сказав Кодрінґер. — Ти впакувався у паскудні проблеми, Геральте. Добре, що ти звернувся до мене, я умію витягати з проблем. У принципі, я вже тебе витягнув.

— Справді?

— Справді. — Адвокат приклав хусточку до губ і закашляв. — Бо, бач, колего, окрім чародія і, може, Нільфгарду, у пригоді цій є і третя сторона. Провідали мене, уяви собі, агенти таємних служб короля Фольтеста. Мали вони клопіт. Король наказав їм відшукати певну княжну, яка зникла. Коли виявилось, що це не так просто, агенти вирішили залучити до співпраці спеціаліста з непростих справ. Викладаючи проблему, доповіли спеціалісту, що про розшукувану княжну чимало може знати один відьмак. Може навіть знати, де та є.

— І що вчинив спеціаліст?

— Спочатку здивувався. Здивувало його, скажімо, що поймаєного відьмака не посаджено до ями, аби там традиційним способом довідатися про все, що він знає, і навіть багато про що з того, чого не знає, але вигидає, щоб задовольнити тих, хто розпитують. Агенти відповіли, що їхній шеф це заборонив. Відьмаки, пояснили вони, мають настільки вразливу нервову систему, що під впливом тортур відразу вмирають, чи ж, як образно вони висловилися, жилка в них у мозку лопається. У зв'язку із тим їм доручено за відьмаком слідкувати, але й це завдання виявилось не з легких. Спеціаліст похвалив агентів за розсудливість і наказав їм прийти через два тижні.

— Вони погодилися?

— Аякже! Тоді спеціаліст, який уже вважав тебе клієнтом, передав агентам неспростовні докази, що відьмак Геральт не мав, не має і не може мати нічого спільного із розшукуваною княжною. Бо спеціаліст знайшов безпосередніх свідків смерті княжни Цірілли, онуки королеви Каланте, дочки принцеси Паветти. Цірілла померла три роки тому

в таборі біженців в Ангрені. Від дифтерії. Дитинка страшенно страждала перед смертю. Не повіриш, але темерські агенти мали сльози на очах, коли слухали звіт моїх безпосередніх свідків.

— Я також маю сльози на очах. Темерійські агенти, думаю, не могли чи не захотіли сплатити тобі більше двохсот п'ятдесяти крон?

— Твій сарказм ранив моє серце, відьмаче. Я витягнув тебе з проблем, а ти замість дякувати раниш моє серце.

— Дякую і вибачаюся. Навіщо кроль Фольтест наказав агентам розшукувати Цірі, Кодрінгере? Що їм наказали вчинити, коли її знайдуть?

— А ти настільки нетямущий? Убити, ясна річ. Її вважають претенденткою на трон Цінтри, а стосовно того трону існують інші плани.

— Це не тримається купи, Кодрінгере. Трон Цінтри згорів разом із королівським палацом, містом й усією країною. Зараз там править Нільфгард. Фольтест чудово про те знає, інші королі — також. Яким чином Цірі може претендувати на трон, якого немає?

— Ходімо, — Кодрінгер устав. — Спробуємо спільно знайти відповідь на те запитання. Принагідно дам тобі привід для довіри... Що тебе так цікавить у тому портреті, могу запитати?

— Він подірявлений, наче дятел його дзьобав кілька сезонів, — сказав Геральт, дивлячись на малюнок у золоченій рамі, що висів на стіні навпроти адвоката. — І те, що зображує він виняткового ідіота.

— Це мій небіжчик батько, — Кодрінгер трохи скривився. — Винятковий ідіот. Я повісив портрет тут, аби завжди мати його перед очима. Як пересторогу. Ходімо, відьмаче.

Вони вийшли в передпокій. Кіт, який лежав посередині килиму й зосереджено вилизував задню лапу, витягнув під дивним кутом, при виді відьмака відразу чкурнув у темряву коридору.

— Чому коти так тебе не люблять, Геральте? Чи це має щось спільне із...

— Так, — відрізав він. — Має.

Панель червоного дерева на стіні відсунулася безшелесно, відкриваючи секретний прохід. Кодрінгер пішов першим. Панель, безсумнівно під магічним контролем, зачинилася за ними, але в темряві вони не опинилися. З глибин таємного коридору долинало світло.

У приміщенні наприкінці коридору було холодно й сухо, а в повітрі стояв важкий, задушливий запах куряви й свічок.

- Познайомися із моїм співробітником, Геральте.
- Із Фенном? — посміхнувся відьмак. — Бути не може.
- Може. Признайся, ти ж підозрював, що Фенна не існує?
- Чого б то?

Поміж шафами й полицями із книжками, що сягали стелі, пролунав скрип, а за мить звідти виїхав дивний візок. Було це високе крісло із колесами. На кріслі сидів карлик із величезною головою, посаджений — без шиї — на непропорційно вузьких плечах. У карлика не було обох ніг.

— Знайомтеся, — сказав Кодрінгер. — Якуб Фенн, учений законник, мій співник і неоціненний співробітник. А це наш гість і клієнт...

— Відьмак Геральт із Рівії, — із посмішкою закінчив каліка. — Неважко здогадатися. Я працюю над замовленням уже кілька місяців. Прошу за мною, панове.

Вони рушили за поскрипуючим кріслом у лабіринт між полицями, що згиналися під тягарем томів, яких не посоромилася б й університетська бібліотека в Оксенфурті. Інкунабули, як оцінив Геральт, мали збирати кілька поколінь Кодрінгерів і Феннів. Він був радий з виказаного доказу довіри, радів, познайомившись нарешті із Фенном. Утім не сумнівався, що постать, хоча й стовідсотково реальна, частково залишалася міфічною. Міфічного Фенна, постійне альтер-его Кодрінгера, часто бачили в місті, а прикутий до крісла вчений законник ймовірно ніколи не полишав будинку.

Середина приміщення була надзвичайно добре освітлена, стояв тут низький, доступний із крісла на колесах пюпітр, на якому громадилися книжки, сувої пергаменту й велену, папери, пляшки із чорнилами й тушшю, жмутки пер і маса загадкового приладдя. Загадковим, утім, було не все. Геральт розпізнав форму для фальшування печаток і діамантову стирачку для усунування записів з урядових документів. На середині пюпітру лежав невеличкий кульовий арбалет-репетер, а поряд з-під оксамитової тканини визирали великі лінзи, зроблені зі шліфованого гірського кришталю. Лінзи такі були рідкістю і коштували цілу купу грошви.

- Ти дізнався про щось нове, Фенне?

— Небагато, — каліка посміхнувся. Посмішку він мав добру й відкриту. — Я звузив список потенційних працедавців Ріенса до двадцяти восьми чародіїв...

— Поки це обличчя, — швидко сказав Кодрінгер. — Поки цікавить нас дещо інше. Поясни Геральтові причини, через які зникла княжна Цінтри є об'єктом обширних пошуків агентів Чотирьох Королівств.

— Дівчина має у жилах кров королеви Каланте, — сказав Фенн, ніби здивований необхідністю пояснювати настільки очевидні речі. — Вона остання з королівської лінії. Цінтра має чимале стратегічне й політичне значення. Зникла, залишаючись поза сферою впливів, претендентка на корону — не вигідна, а може, навіть небезпечна, якщо потрапить під не той вплив. Наприклад, під вплив Нільфгарду.

— Наскільки я пам'ятаю, — сказав Геральт, — у Цінтрі право не дозволяє жінкам спадкувати.

— Це правда, — підтвердив Фінн і знову посміхнувся. — Але жінка завжди може стати чиею дружиною і матір'ю нащадка чоловічої статі. Служби розвідки Чотирьох Королівств довідалися про проведені Ріенсом гарячкові пошуки княжни й упевнилися, що саме про це йдеться. Тож вирішено було унеможливити варіант, коли княжна стала б дружиною і матір'ю. Простим, але результативним способом.

— Але княжна мертва, — швидко сказав Кодрінгер, бачачи, які зміни на обличчі Геральта викликають слова усміхненого карлика. — Агенти довідалися про те й припинили пошуки.

— Поки що припинили, — відьмак насилу зберіг спокій і холодний тон. — Проблема із брехнею у тому, що вона вилізає назовні. Крім того, королівські агенти — це тільки одна зі сторін, що беруть участь у цій грі. Агенти, й ви самі це сказали, вистежували Цірі, щоб перекреслити плани інших переслідувачів. А ті інші можуть виявитися менш піддатливими на дезінформацію. Я вас винайняв, аби ви знайшли спосіб, що убезпечить дитину. Що ви пропонуєте?

— У нас є одна концепція, — Фенн кинув оком на спільника, але не знайшов на його обличчі наказу мовчати. — Ми хочемо дискретно, але широко розповсюдити думку, що не тільки княжна Цірілла, а навіть її можливі нащадки чоловічої статі не мають жодних прав на трон Цінтри.

— У Цінтрі кужіль не спадкує, — пояснив Кодрінгер, змагаючись із новим приступом кашлю. — Спадкує там виключно меч.

— Саме так, — підтвердив учений законник. — Геральт мить тому сам про те сказав. Це старовинний закон, навіть тій дияволиці Каланте не вдалося його відмінити, а вже вона — намагалася.

— Хотіла повалити закон за допомогою інтриги, — переконливо сказав Кодрінгер, витираючи губи хусткою. — Нелегальної інтриги. Поясни, Фенне.

— Каланте була єдиною донькою короля Дагорода й королеви Адалії. Після смерті батьків вона протистояла аристократії, яка бачила в ній виключно дружину для нового короля. Хотіла вона панувати нероздільно, погодившись для проформи й для підтримання династії на інститут князя-чоловіка, який би сидів біля неї, але значив би не більше, ніж лялька-мотанка на весіллі. Старі роди тому опиралися. Каланте мала на вибір або громадянську війну, або відмову від трону на користь іншої лінії, або ж заміжжя із Ройгнером, князем Еббінґа. Обрала вона те третє рішення. Правила країною, але поряд із Ройгнером. Зрозуміло, не дала себе уярмити чи випхати на бабську половину. Була вона Левицею із Цінтри. Але панував Ройгнер, хоча Левом його не титулував ніхто.

— А Каланте, — додав Кодрінгер, — щосили намагалася завагітніти й народити сина. Нічого з того не вийшло. Народила доньку, Паветту, потім двічі були викидні, і стало зрозуміло, що більше дітей у неї не буде. Всі плани беркицьнулися. От бабська доля. Величні амбіції перещує зруйнована матка.

Геральт скривився.

— Ти огидно тривіальний, Кодрінгере.

— Знаю. Правда також була тривіальною. Бо Ройгнер почав видивлятися молоду королеву із відповідно широкими стегнами, краще з роду, що підтверджував свою плодовитість аж до прабабки. А в Каланте земля стала тікати з-під ніг. Кожна страва, кожен келих вина могли містити смерть, кожне полювання могло скінчитися нещасним випадком. Багато що свідчить про те, що Левиця із Цінтри в той час перехопила ініціативу. Ройгнер помер. У країні тоді лютувала віспа, і смерть короля нікого не здивувала.

— Я починаю розуміти, — сказав відьмак, удавано байдуже, — на що спиратимуться відомості, які ви маєте намір дискретно, але широко розповсюдити. Цірі стане онукою отруйниці та вбивці чоловіка?

— Не випереджуй фактів, Геральте. Кажі далі, Фенне.

— Каланте, — посміхнувся карлик, — врятувала життя, але корона відсувалася усе далі. Коли після смерті Ройгнера Левиця потягнулася за абсолютною владою, аристократія знову твердо сказала «ні» ла-манню закону й традиції. На трон Цінтри мав сісти король, не королева. Справу поставили ясно: щойно мала Паетта почне хоча б трохи нагадувати жінку, належить видати її заміж за когось, хто стане новим королем. Повторне заміжжя безплідної королеви в гру не входило. Левиця із Цінтри зрозуміла, що може розраховувати, найбільше, на роль королеви-матері. До того ж чоловіком Паетти міг стати хтось, хто й зовсім відсунув би тещу від владарювання.

— Я знову буду тривіальним, — застеріг Кодрінгер. — Каланте зволікала із виданням Паетти заміж. Спочатку знищила проєкт мар'яжу, коли дівчині було десять, а тоді й другий, коли стало тій тринадцять. Аристократія випередила ті плани й захотіла, щоб п'ятнадцятий день народження Паетти був останнім народженням панни. Каланте мусила дати згоду. Але спочатку вона добилася того, на що розраховувала. Паетта задовго залишалася панною. Почало їй свербіти так, що вона допустила до себе першого-ліпшого прибуду, до того ж — залятого на потвору. Були в тому якісь надприродні обставини, якісь пророцтва, чари, обітничі... Якесь Право Несподіванки? Вірно, Геральте? Що сталося потім, ти, напевне, пам'ятаєш. Каланте закликала до Цінтри відьмака, а відьмак набешкетував. Не знаючи, що ним управляють, він зняв прокляття з потворного Єжака, зробивши можливим його мар'яж із Паеттою. Тим самим відьмак полегшив Каланте збереження трону. Зв'язок Паетти із відчарованою потворою був для вельмож настільки великим шоком, що вони погодилися на раптове заміжжя Левиці із Ейстом Турсехом. Ярл із островів Скелліге видався усім кращим за прибуду Єжака. Таким чином Каланте й далі правила країною. Ейст, як і всі острів'яни, надмірно шанував Левицю із Цінтри, аби в чомусь їй суперечити, а від королювання його нудило. Він цілком передав правління у її руки. А Каланте, фаршируючи себе медикаментами

й еліксирами, тягнула чоловіка в ложе удень і вночі. Хотіла народити до самих останніх своїх днів. Бо якщо вже королева-мати — то власного сина. Але, як я уже говорив, великі амбіції, але...

— Ти вже говорив. Не повторюйся.

— Натомість принцеса Паетта, дружина дивного Єжака, вже під час шлюбної церемонії мала на собі підозріло вільну сукню. Каланте змінила плани. Якщо не її син, думала, то нехай це буде син Паетти. Але Паетта народила доньку. Прокляття, чи що? Втім, принцеса ще могла народити. Чи — могла б. Бо стався загадковий нещасливий випадок. Вона й отой дивакуватий Єжак зникли в незрозумілій морській катастрофі.

— Ти не занадто довго, Кодрінгере?

— Намагаюся прояснити ситуацію, нічого більше. Після смерті Паетти Каланте зламалася, але не на довго. Останньою надією її була онука. Дочка Паетти, Цірілла. Цірі, шаліюче по королівському бургу втілене дияволятко. Для декого — улюблениця, особливо для тих, хто у віці, бо так вона нагадувала Каланте, коли та була дитиною. Для інших... підмінник, дочка потворного Єжака, на яку, до того ж, пред'являв права якийсь відьмак. А тепер ми доходимо до суті справи: пестунка Каланте, яку, очевидно, та готувала як наступницю, яку сприймали наче друге втілення її, Левеня із крові Левиці, навіть тоді вважалася деякими усунутою від права на трон. Цірілла була неправого народження. Паетта пішла на мезальянс. Змішала королівську кров із низькою кров'ю прибуди незрозумілого походження.

— Хитро, Кодрінгере. Але воно не так. Батько Цірі аж ніяк не був низького походження. Був принцом.

— Та що ти кажеш? Я про те не знав. З якого королівства?

— З якогось на півдні... З Маехту... так, саме з Маехту.

— Цікаво, — пробурмотів Кодрінгер. — Маехт здавна нільфгардська марка. Входить до складу Провінції Метінна.

— Але він є королівством, — втрутився Фенн. — Панує там король.

— Панує там Емгир вар Емрейс, — відрізав Кодрінгер. — Хто б не сидів там на троні, сидить він з ласки й за рішенням Емгира. Але якщо ми вже про те, то перевір, кого Емгир зробив там королем. Я не пам'ятаю.

— Уже шукаю, — каліка попхнув колеса свого крісла, від'їхав, скриплячи, до книжкової шафи, стягнув з неї товсту кипу сувоїв і почав їх

переглядати, кидаючи переглянуті на підлогу. — Гммм... Уже маю. Королівство Маехт. На гербі срібні риби й корони промінні на полі блакитно-червоному чотиридольному...

— Плюнь на геральдику, Фенне. Король, хто там король?

— Гоет, на прізвисько Справедливий. Обраний через елекцію¹...

— ...Емгіром з Нільфгарду, — холодно договорив Кодрінгер.

— ...дев'ять років тому.

— Не той, — швидко підрахував адвокат. — Цей нас не цікавить. Хто був перед ним?

— Хвилиночку. Маю. Акерспаарк. Помер...

— Помер від гострого запалення легенів, пробитих стилетом посіпаками Емгіра чи того Справедливого, — Кодрінгер знову виказав свою здогадливність. — Геральте, чи отой Акерспаарк породжує у тобі якихось асоціацій? Він міг бути татусем нашого Єжака?

— Так, — підтвердив відьмак, трохи подумавши. — Акерспаарк. Пам'ятаю, Дані саме так звав свого батька.

— Дані?

— Таке він носив ім'я. Був принцом, сином того Акерспаарка...

— Ні, — перебив його Фенн, вдивляючись у сувої. — Тут про всіх сказано. Легальні сини: Орм, Горм, Торм, Хорм і Гонзалез. Легальні доньки: Алія, Валія, Ніна, Пакуліна, Мальвіна й Аргентина...

— Відкликаю свій наклеп на Нільфгард і на Справедливого Гоета, — поважно заявив Кодрінгер. — Того Акерспаарка не вбили. Він просто затрахався на смерть. Бо напевне мав він і позашлюбних, га, Фенне?

— Мав. Чимало. Але жодного на ім'я Дані я тут не бачу.

— Я і не сподівався, що ти побачиш. Геральте, твій Єжак не був ніяким принцом. Навіть якщо й насправді вилодив його десь на стороні той ходок Акерспаарк, від права на такий титул його, окрім Нільфгарду, віддаляла холерно довга черга легальних Ормів, Гормів й інших Гонзалезів із їх власними, напевне численними, дітлахами. З формальної точки зору Паветта вдалася до мезальянсу.

— А Цірі, дитя мезальянсу, не має прав на трон?

— Браво.

¹ Елекція — вибори монарха в Польщі й Гетьманській Україні голосуванням можних родів.

Фенн прискрипів до пюпітру, штовхаючи колеса крісла.

— Це аргумент, — сказав, задираючи велику голову. — Виключно аргумент. Не забувай, Геральте, ми не змагаємося ані за корону для княжни Цірілли, ані за позбавлення її корони. З розпущеної плітки має впливати, що дівчину не можна використовувати для загарбання Цінтри. Що коли хтось таку спробу зробить, то легко буде поставити її під сумнів. Дівчина перестане бути в політичній грі фігурою, а стане тільки неважливим пішаком. А тоді...

— Дозволять їй жити, — спокійно докінчив Кодрінгер.

— З формального боку, — запитав Геральт, — наскільки серйозний це аргумент?

Фенн глянув на Кодрінгера, потім на відьмака.

— Не дуже серйозний, — визнав. — Цірілла — все ж кров Каланте, хай і трохи розбавлена. За нормальних умов може й відсунути б її від трону, але умови ненормальні. Кров Левиці має значення політичне...

— Кров... — Геральт потер чоло. — Що значить Дитя Старшої Крові, Кодрінгере?

— Не розумію. Хтось, говорячи про Ціріллу, уживав таке визначення?

— Так.

— Хто?

— Неважливо хто. Що це значить?

— *Luned aep Hen Ichaer*, — сказав раптом Фенн, від'їжджаючи від пюпітру. — Дослівно це було б не Дитя, але Дочка Старшої Крові. Гмм... Старша Кров... Я зустрів таке визначення. Не пам'ятаю точно... Хіба йдеться про якесь ельфійське віщування. У деяких версіях тексту ворожби Ітліни, тих, що старші, є, як мені здається, згадки про Старшу Кров Ельфів, чи ж Ен Ген Іхер. Але ми тут не маємо повного тексту ворожби. Треба б звернутися до ельфів...

— Облишмо це, — перебив його холодно Кодрінгер. — Не забагато розмов за раз, Фенне, не забагато сорок за хвіст, не забагато віщувань та таємниць. Поки що дякуємо тобі. Бувай, плідної праці. Геральте, ходімо. Повертаємося до контори.

— Замало, вірно? — упевнився відьмак, щойно вони повернулися й усілися в крісла, адвокат за столом, а він навпроти. — Занизький гонорар, вірно?

Літературно-художнє видання

САПКОВСЬКИЙ Анджей
Відьмак. Час Погорди

Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Стратілат*
Редактор *О. І. Стужук*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *Г. В. Іванова*

Підписано до друку 18.11.2020. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «FranklinGothicBookCondITC». Ум. друк. арк. 16,8.
Наклад 4700 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у АТ «Харківська книжкова фабрика "Глобус"»
61052, м. Харків, вул. Різдва, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безплатний каталог

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57

e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

Сапковський А.

С19 Відьмак. Час Погорди : роман / Анджей Сапковський ; перекл. з пол.
С. Легези ; комент. С. Легези й О. Стужук. — Харків : Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 320 с.

ISBN 978-617-12-8352-7

ISBN 978-83-7578-066-6 (пол.)

З останнім сподіванням дивились королівства на з'їзд чародіїв на острові Танедд. Хиткою була надія, що він покладе край братовбивчій війні, бо і серед магів не було миру, а лише марнославство та погорда. Йеннефер і Геральт намагалися знайти в школі чарівниць в Аретузі безпечний прихисток для своєї вихованки — і потрапили в саме пекло заколоту, у якому майже всі виявилися зрадженими: настали нові часи, коли магія є безсилою проти політичних інтриг і людських підступів. Полонена Йеннефер зникає, напівживого Геральта рятують дріади в лісі Брокілон. А Цірі кличе до себе таємнича ельфійська Вежа Чайки, силу якої не змогли підкорити наймогутніші чарівники нових часів...

УДК 821.162.1